

OBSAH

1 Základní pojmy	7
1.1 Soustava ekonomických informací	7
1.11 Systém účetnictví	9
1.12 Systém rozpočetnictví	9
1.13 Systém kalkulace	10
1.14 Systém statistiky	10
1.15 Systém operativní evidence.	10
1.16 Systémy analýzy a syntézy	11
1.17 Vazba jednotlivých systémů ekonomických informací výrobního podniku	11
1.18 Podsystemy účetnictví a rozpočetnictví	12
1.181 Základní účetnictví	12
1.182 Vnitropodnikové účetnictví	13
1.183 Doplnkové účetnictví	14
1.184 Střediskové rozpočetnictví.	14
1.185 Podnikové rozpočetnictví	14
1.2 Základní klasifikace hospodářských prostředků v soustavě ekonomických informací	14
1.21 Základní skupiny hospodářských prostředků z hlediska reprodukce	14
1.22 Obsah účtových tříd	19
1.3 Klasifikace hospodářských prostředků v jednotné účtové osnově	22
1.31 Základní prostředky	22
1.32 Zásoby	25
1.33 Zúčtovací vztahy	29
1.34 Výdaje, náklady a rozdělení	30
1.35 Tržby a výnosy	33
1.36 Fondy	34
1.4 Princip bilancování podle základního účetnictví	36
1.41 Bilanční charakter účtových tříd	36
1.42 Princip účetních vazeb účtů základního účetnictví	39
1.43 Princip účetních vazeb vnitropodnikového a základního účetnictví	45
1.431 Vnitropodnikové účetnictví organizované v jednom okruhu v doplňkových třídách účtů	47
1.432 Vnitropodnikové účetnictví organizované v několika okruzích v doplňkových třídách účtů	54
1.433 Vnitropodnikové účetnictví formou analytických účtů k základnímu účetnictví	61

2 Prostředky postupné spotřeby	62
2.1 Reprodukce základních prostředků v soustavě ekonomických informací	62
2.11 Obnova základních prostředků	62
2.12 Opatření základních prostředků	63
2.13 Financování obnovy základních prostředků	65
2.14 Ocenění základních prostředků v účetnictví	65
2.15 Úkoly statistiky v oblasti sledování základních prostředků	66
2.16 Úkoly účetnictví v oblasti sledování základních prostředků	68
2.17 Soustava účtů pro prostředky postupné spotřeby	69
2.2 Účtování odpisů	72
2.21 Metody výpočtu odpisů	72
2.22 Metody výpočtu opravek	74
2.23 Funkce odpisů a skupiny účetních zápisů	75
2.231 Účetní zápisy počátkem roku	79
2.232 Vyúčtování měsíčních odpisů do nákladů	79
2.233 Převod finančních prostředků ve výši odpisů určených na obnovu	80
2.234 Zúčtování odpisů ve fondové sféře	81
2.3 Účtování investic	82
2.31 Účetní zápisy počátkem roku	83
2.32 Zúčtování faktur za investice	85
2.33 Dokončení investic	85
2.34 Úhrada faktury za investice	86
2.35 Zúčtování zdrojů k dokončeným a profinancovaným investicím	87
2.4 Účtování generálních oprav	88
2.5 Účtování vyřazených základních prostředků	91
2.51 Účtování likvidace základních prostředků	91
2.52 Účtování prodeje základních prostředků	95
2.6 Přehled účtování jednotlivých fází reprodukce základních prostředků	97
2.7 Některé perspektivy informací o základních prostředcích	102
2.8 Předměty postupné spotřeby	108
2.81 Účtování předmětů postupné spotřeby	109
2.811 Účtování předmětů postupné spotřeby v základním účetnictví	109
2.812 Účtování předmětů postupné spotřeby ve vnitropodnikovém účetnictví	112
2.813 Účtování manků, přebytků a škod na DKP v používání a materiálu na skladě	115
3 Zásoby	119
3.1 Základní pojmy	119
3.11 Zásoby	119
3.12 Spotřebitelské zásoby	119
3.13 Materiál	121
3.14 Nedokončené výroby a polotovary	122
3.15 Dodavatelské zásoby	122
3.16 Zásobovací činnost	123
3.2 Úkoly účetnictví a statistiky v oblasti zásobovacích procesů	124
3.21 Požadavky řízení národního hospodářství	124
3.22 Požadavky řízení jednotlivých výrobních odvětví a oborů	126

3.23	Požadavky řízení podniku	127
3.24	Soustava účtů pro zásobovací procesy	128
3.3	Účtování materiálu	129
3.31	Účtování materiálu v základním účetnictví	129
3.32	Účtování materiálu ve vnitropodnikovém účetnictví	134
3.33	Vykazování materiálu v rozvaze	137
3.34	Účtování zásobovacího střediska	139
3.4	Účtování výroby a výrobků	143
3.41	Účtování výroby a výrobků v základním účetnictví	143
3.42	Účtování výroby a výrobků ve vnitropodnikovém účetnictví	149
4	Výsledky hospodaření podniku	156
4.1	Základní pojmy	156
4.11	Ukazatelé výsledku hospodaření	156
4.12	Vlastní náklady	157
4.121	Náklady podle druhů	159
4.122	Náklady podle místa vzniku	159
4.123	Náklady podle doby placení	160
4.124	Náklady podle vztahu ke kalkulační jednotci, způsobu normování a kalkulování	160
4.125	Náklady podle vztahu k využití kapacity	162
4.2	Časové rozlišení nákladů a výnosů	163
4.21	Účel účtování časového rozlišení	163
4.22	Klasifikace účtů časového rozlišení	163
4.23	Metodika účtování časového rozlišení	166
4.24	Příklady účtování charakteristických případů časového rozlišení ve vnitropodnikovém účetnictví	168
4.25	Účtování časového rozlišení v základním účetnictví s vazbou na vnitro- podnikové účetnictví	173
4.3	Účtování mezd	178
4.31	Účtování mezd v základním účetnictví	179
4.32	Účtování mezd ve vnitropodnikovém účetnictví	184
4.4	Účtování a výpočet úroků	187
4.5	Účtování odvodů a přídělů fondům	189
4.6	Tržby a výnosy	190
4.61	Aktivování vnitropodnikových výkonů	191
4.62	Položky zkracující tržby a výnosy	192
4.63	Srážky pro rizikový fond a záruční opravy	194
4.64	Dotace k tržbám a intervence k prodejním cenám	196
4.7	Hrubý důchod podniku a jeho rozdělení	197
4.71	Realizovaný hrubý důchod	198
4.72	Vytvořený (vyprodukovaný) hrubý důchod	199
4.73	Hrubý zisk	201
4.74	Čistý zisk podniku	201
4.75	Nerozdělený hrubý důchod	202
4.76	Přírůstek hrubého důchodu	203
4.77	Zjišťování výsledků hospodaření podle vnitropodnikového účetnictví	203

5 Kalkulace a rozpočetnictví	214
5.1 Základní pojmy	214
5.11 Pojem kalkulace	214
5.12 Kalkulační jednice	214
5.13 Rozpočetnictví	215
5.2 Druhy kalkulací	216
5.21 Druhy předběžných kalkulací	217
5.211 Plánová kalkulace	217
5.212 Operativní kalkulace	217
5.213 Rozpočtová kalkulace	218
5.22 Druhy výsledných kalkulací	218
5.3 Kalkulační metody	219
5.31 Kalkulace v kusové výrobě	219
5.32 Kalkulace jednostupňové sériové výroby	222
5.33 Kalkulace ve fázové výrobě	223
5.34 Normová metoda kalkulace	225
5.4 Vazba kalkulací, rozpočetnictví a účetnictví	226
5.41 Vazba technickohospodářských norem a předběžných kalkulací	227
5.42 Vazba předběžných kalkulací, rozpočetnictví a operativního plánování	230
5.43 Vazba předběžných kalkulací, rozpočetnictví a vnitropodnikového účetnictví	230
5.44 Předběžná kalkulace a rozpočet zásobovacího střediska	231
5.45 Předběžná kalkulace a rozpočet výrobního střediska	234
5.46 Předběžná kalkulace a rozpočet správního střediska	236
5.47 Předběžná kalkulace a rozpočet obyvatelového střediska	236
6 Metody vnitropodnikového účetnictví	238
6.1 Závislost volby metod vnitropodnikového účetnictví na organizaci a typu výroby	238
6.11 Závislost metody účtování výroby na složitosti výrobního postupu	239
6.12 Závislost metody účtování výroby na členitosti výrobního postupu	239
6.13 Závislost metody účtování výroby na opakovatelnosti výrobních dávek a množství vyráběných výrobků	240
6.14 Závislost metody účtování výroby na náročnosti na obsah a členění ukazatelů	243
6.141 Metody podle náročnosti na zjištění a rozbor výsledků hospodaření podniků	243
6.142 Metody vnitropodnikového účetnictví podle hloubky sledování nákladů	245
6.2 Metody vnitropodnikového účetnictví podle druhu ceny použité pro účtování dokončených výrobků	248
6.21 Účtování výrobků ve vlastních nákladech výroby	248
6.22 Účtování výrobků ve velkoobchodních cenách	258
6.23 Účtování výrobků v maloobchodních cenách	262
6.3 Metody vnitropodnikového účetnictví podle obsahu nákladů a výnosů	265
6.31 Metody vnitropodnikového účetnictví podle obsahu nákladů a výnosů hospodářských středisek se zřetelem k přesnosti stanovení vnitropodnikové ceny výkonů	266

6.311 Výnosem hospodářského střediska jsou rozpočtované náklady na období	266
6.312 Výnosem hospodářského střediska jsou plánované náklady na výkony	268
6.313 Výnosem hospodářského střediska jsou normované náklady podle operativní kalkulace	270
6.32 Metody vnitropodnikového účetnictví podle obsahu nákladů a výnosů výrobních středisek se zřetelem k rozsahu kalkulovaných nákladů	271
6.321 Náklady a výnosy obsahují pouze režijní náklady	272
6.322 Náklady a výnosy obsahují přímé i nepřímé náklady výrobního střediska	275
6.323 Náklady a výnosy obsahují přímé i nepřímé náklady a neproduktivní výdaje výrobního střediska	280
6.324 Náklady a výnosy obsahují přímé i nepřímé náklady, neproduktivní výdaje i odvody ze základních prostředků	284
6.325 Výnosy hospodářského střediska obsahují podíl čistého zisku	284
6.33 Metody vnitropodnikového účetnictví podle obsahu nákladů a výnosů výrobních středisek se zřetelem ke způsobu účtování vnitropodnikových výkonů	286
6.331 Metoda nabalených nákladů	286
6.332 Metoda čistých střediskových nákladů	294
6.333 Oborová metoda úplných nákladů	298
6.4 Metody vnitropodnikového účetnictví podle členění nákladů a výnosů	304
6.5 Metody vnitropodnikového účetnictví podle způsobu ocenění a členění účtů nedokončených výrobků	306
7 Souvislé příklady základního a vnitropodnikového účetnictví	323
7.1 Souvislý příklad 1.	323
7.2 Souvislý příklad 2.	331

Přílohy:

Jednotná účtová osnova národního hospodářství

Schémata: 1/1, 1/2, 1/10 A, 1/11 A, 3/5, 4/2, 5/1, 6/9, 6/10, 6/11

Schémata pro rok 1967: 1/6 B, 1/7 B, 1/8 B, 1/9 B, 1/10 B, 1/11 B, 1/12 B